

Régészet – Geológia - Talajtan - hogy is állunk a környezetrekonstrukcióval?
Archeometriai Műhely, 2009. március 31., Magyar Nemzeti Múzeum, Pollack Terem

Kázmér Miklós & Majerik Vera

Faszénből az erdőt – középkori lelőhelyek környezettörténeti adatai Magyarországon és Szíriában

A mérsékelt égöv fái – a téli nyugalmi időszak hatására – évgyűrűket növesztenek. Ezek számlálásával megállapítható a fa kora, szélességük adatsorából pedig a hajdani éghajlat egyes paramétereire következtethetünk. Ez a dendrokronológia és a dendroklimatológia tudománya.

A faszén, sőt annak akár lenyomata is szinte mindent megőriz az élő fán tanulmányozható bélyegekből.

- Megállapítható a fa nemzetsége, adott esetben a fafaj is,
- az, hogy a faszén törzsből vagy ágból származik-e,
- a kivágás ideje évszakos vagy havi pontossággal,
- milyen gyakorisággal gallyazták a fákat,
- élő vagy holt fából keletkezett-e a faszén,
- a törzs/ág eredeti átmérője,
- a fa növekedésének sebessége, ennek alapján pedig
- az élőhely kedvező/kedvezőtlen volta,
- zárt vagy ligetes erdő volt-e a környéken,
- erdőművelési szokások: sarjerdő, visszametszés,
- fabeszerzési, tüzelőgyűjtési szokások,
- rovarkártétel, lombrágás...

A fenti vizsgálati lehetőségekből néhányat alkalmaztunk az M6 autópálya Dunaszentgyörgy TO 023. sz. ásatásán előkerült leégett középkori lakóház faszénleleteire, ill a szíriai Margat keresztés várában kiásott 12. századi kovácssalak faszénlenyomataira. (KÖSZ, OTKA K67.583).